

“Groeien in vertrouwen.”

Pedagogisch Beleidsplan en Werkplan

Dagopvang en peuterklassen van Kinderopvang Wonderboom

Stichting Vrije Kinderopvang Eindhoven

Onderdeel van SPILcentrum Mimosaplein

Inhoud

1 Inleiding	5
2 Interne- en externe omgevingsanalyse	6
3 Achtergrond en ontstaanswijze	8
4 Missie en visie op het werken in de Vrije Kinderopvang.....	9
4.1 Missie	9
4.2 Visie.....	9
5 Pedagogische basisdoelen	11
5.1 Bieden van emotionele veiligheid	11
5.2 Gelegenheid bieden voor het ontwikkelen van persoonlijke competenties	12
5.3 Gelegenheid bieden voor het ontwikkelen van sociale competenties	13
5.4 Overdragen van waarden en normen	13
6 Wijze van het volgen en registreren van de ontwikkeling van het kind	15
6.1 Interactie: wat zie je!	15
6.2 Kindvolgsysteem	15
6.3 Oudergesprekken	15
7 Interactievaardigheden	16
7.1 Basale interactievaardigheden	16
7.1.1 Sensitieve responsiviteit	16
7.1.2 Respect voor autonomie	16
7.1.3 Structuren en grenzen stellen	16
7.2 Educatieve interactievaardigheden	17
7.2.1 Praten, uitleggen en luisteren	17
7.2.2 Stimuleren van de ontwikkeling	17
7.2.3 Begeleiden en stimuleren van onderlinge interactievaardigheden	17
8 Kwaliteitsontwikkeling	19
8.1 Pedagogisch Medewerkers	19
8.2 Ouders.....	19
8.3 Protocollen	19
9 Interne organisatie	21
9.1 Bestuurlijke organisatie	21
9.2 Oudercommissie.....	21
10 Personeelsbeleid	22
10.1 Algemeen.....	22
10.2 Stagiaires	22
10.3 Achterwacht.....	22

10.4 Beroepskracht-Kind-Ratio.....	22
10.5 Afwijkende tijden BKR, 3-uurs regeling en pauzes.....	22
10.6 Openingstijden dagopvang.....	23
10.7 Openingstijden peuterklas	23
10.8 Automatische incasso	23
10.9 Extra dagdelen.....	23
10.10 Toeslagen	23
11 Kinderopvang Wonderboom, dagelijkse gang van zaken.....	24
11.1 Contact met ouders.....	24
11.2 Intakegesprek.....	24
11.3 Wennen	24
11.4 Oudergesprekken	25
11.5 Ouderavonden	25
11.6 Ziektebeleid	25
11.7 Structureel volgen van kinderen	25
11.8 Overdracht basisschool en BSO	25
12 Baby- dreumesgroep, dagopvang.....	26
12.1 Pedagogiek.....	26
12.2 Zekerheid geven	26
12.3 Eigen spel	26
12.4 Geen prikkels	27
12.5 Vaste gezichten en emotionele veiligheid.....	27
13 Peutergroep en peuterklas.....	28
13.1 Pedagogiek.....	28
13.2 Jaar-ritme.....	28
13.3 Ouderavond	29
13.4 Verjaardagen	29
13.5 Activiteiten waarbij de peuters het gebouw verlaten	29
14 Voor- en Vroegschoolse Educatie.....	30
14.1 Programma	30
Taal	30
Bijlagen.....	33
Bijlage 1: 4 ogen-principe	33
Bijlage 2: Het wennen op de baby-dreumesgroep	34
Bijlage 3: Dagritme van de baby-dreumesgroep.....	36
Bijlage 4: Dagritme peutergroep (dagopvang)	37

Bijlage 5: Dagritme peuterklas (peuterspeelzaal)	39
Bijlage 6 Scholing en deskundigheidsbevordering	41
Bijlage 7: Stagebeleid	42

1 Inleiding

Kinderopvang Wonderboom is een antroposofische organisatie met één vestiging. Het is een stichting zonder winst oogmerk en heeft een vrijwillig bestuur. Dezelfde personen vormen het bestuur van vrije school de Regenboog waarmee we samen een Integraal Kind Centrum (IKC) in wording zijn, waar onderwijs, kinderopvang en andere vormen van ondersteuning samenkomen.

We verzorgen de opvang van kinderen van 0-13 jaar in baby-/dreumesgroepen, peutergroepen en naschoolse opvang (BSO).

De meeste kinderen die naar de Wonderboom komen stromen door naar de Regenboog, waarmee we vooral ouders hebben die bewust voor een antroposofische opvoeding kiezen. De ouders zijn betrokken en bereid om te helpen, er is een goede relatie met de oudercommissie.

De kinderopvang van de Wonderboom is in hetzelfde gebouw als de Regenboog, met transparantie door grote ramen van de gang naar de groepen en een schoolbibliotheek waar ook de peuters wekelijks een boekje lenen.

De buitenruimte is groen met veel planten en zand, met organische vormen en speelhuisjes die passen bij het groene thema. De tuin is ontworpen voor spelen, ervaren en ontdekken.

De pedagogische visie van kinderopvang Wonderboom is gebaseerd op een antroposofisch mensbeeld. We willen kinderen de ruimte geven hun eigen groei vorm te geven, te laten ontstaan wat in potentie aanwezig is in hun aanleg, met ondersteuning van de opvoeders. Onze missie is "Groeien in vertrouwen", waarbij vertrouwen in zichzelf, de wereld en anderen mag groeien door positieve ervaringen op te doen. De Wonderboom biedt een beschutte, huiselijke omgeving waar kinderen zich evenwichtig kunnen ontwikkelen en waar ouders worden betrokken en ondersteund in de opvoeding.

We baseren ons pedagogisch beleid op de vier pedagogische basisdoelen van professor J.A.M. Walraven, te weten emotionele veiligheid, persoonlijke competenties, sociale competenties en het overdragen van waarden en normen.

Om de ontwikkeling van kinderen te volgen en te registreren gebruiken we in eerste instantie de dagelijkse interactie tussen kinderen en medewerkers. We maken gebruik van een Kindvolgsysteem en oudergesprekken om bevindingen te bespreken. Dit biedt ouders en medewerkers de mogelijkheid om samen te werken en de ontwikkeling van het kind te monitoren.

Interactievaardigheden spelen een cruciale rol in onze benadering van de kinderen. We passen basale interactievaardigheden toe, zoals sensitieve responsiviteit, respect voor autonomie en het stellen van grenzen. Daarnaast gebruiken we educatieve interactievaardigheden zoals praten, uitleggen en luisteren, stimuleren van de ontwikkeling en begeleiden en stimuleren van de onderlinge interactievaardigheden.

Al met al biedt kinderopvang Wonderboom een omgeving gebaseerd op antroposofische principes en streeft ernaar kinderen te helpen groeien in vertrouwen terwijl ze de wereld om zich heen verkennen en hun persoonlijke ontwikkeling stimuleren.

2 Interne- en externe omgevingsanalyse

Kinderopvang Wonderboom is een **zelfstandige organisatie** op antroposofische grondslag, met één vestiging. Het is een stichting zonder winstoogmerk en heeft een vrijwillig bestuur. We maken deel uit van een IKC in wording. Onze partner hierbij is Vrijeschool de Regenboog.

Groepen

We hebben volgende groepen in huis:

Winterkoninkjes	baby/ dreumesgroep 0-27 maanden,
Goudhaantjes	baby/ dreumesgroep 0-27 maanden,
Wielewaal	peutergroep, 27 maanden- 4 jaar,
Roodborstje	peuterspeelzaal maandag-donderdag, én dinsdag-donderdag 27 maanden- 4 jaar,
Leeuwerik	peuterspeelzaal maandag-donderdag, én dinsdag-donderdag 27 maanden- 4 jaar,
Speelinloop	Kinderen van ongeveer 12-27 maanden, op woensdagochtend. Ouders komen mét hun kind samen spelen in de peutergroep
Pimpelmees	BSO groep, 4-6 jaar,
Kwikstaart	BSO groep 6-8 jaar,
Huismussen	BSO groep 8-12 jaar,
Trekvogels	Buiten-BSO groep 8-12 jaar.

Onze kinderen en ouders

- De kinderen die naar onze opvang stromen veelal door naar vrijeschool de Regenboog, de kinderen van onze BSO zitten allemaal op de Regenboog. Dat betekent dat we een ouderpopulatie hebben die bewust kiezen voor de antroposofische manier van opvoeden.
- Ouders zijn veelal zeer betrokken bij de Wonderboom en ook genegen om te helpen.

Gebouw

- Onze kinderopvang zit in hetzelfde gebouw als de school,
- Er is een hoge mate van transparantie door middel van ramen van gang naar groep,
- We hebben een **Bieb** in het gebouw, waar we met de peuters wekelijks naartoe gaan om een boekje te lenen dat mee naar huis mag.

Tuin

- Ons buitenterrein is erg groen. We hebben veel planten en zand. De huisjes en speeltoestellen hebben een organische vorm en hebben daardoor een speelse, passende uitstraling in al dat groen.

- De tuin is ingericht op spelen, ervaren en beleven door hoekjes, huisjes en ongelijke ondergronden om de paden te creëren.

Samenwerking met de school:

- We vormen met vrije school de Regenboog een SPIL-centrum. Dit is een concept in het onderwijs dat een geïntegreerde benadering biedt voor de ontwikkeling en opvoeding van kinderen. Het is een plek waar onderwijs, kinderopvang en andere vormen van ondersteuning samenkomen. Het idee van het SPIL-centrum is gebaseerd op de gedachte dat een integrale aanpak de ontwikkeling van kinderen ten goede komt. Door verschillende disciplines samen te brengen en nauw samen te werken, kunnen kinderen optimaal worden ondersteund en gestimuleerd in hun groei en ontwikkeling. Het integraal kindcentrum wordt in Nederland steeds vaker toegepast en is onderdeel van de bredere ontwikkeling naar integrale kindercentra, waarbij kinderopvang en onderwijs meer geïntegreerd worden aangeboden.
- Op het gebied van zorg rondom kinderen is er veelvuldig contact met de school, in gezamenlijke overleggen waarbij periodiek ook deelnemers uit consultatiebureau en Wij-Eindhoven aansluiten.

3 Achtergrond en ontstaanswijze

De grondslag van de antroposofie is ontwikkeld door de Oostenrijkse filosoof Rudolf Steiner (1862 - 1925), die in 1923 betrokken was bij de oprichting van de eerste vrijeschool in Nederland, gevestigd in Den Haag. Antroposofie kan worden omschreven als het streven naar bewustwording van wat het betekent om mens te zijn. Het woord zelf is afgeleid van twee Griekse woorden: "antropos" (mens) en "sofia" (wijsheid, kennis). Het mensbeeld dat in de antroposofie wordt gehanteerd, staat bekend als personalistisch. Vanuit dit perspectief wordt de mens niet louter bepaald door erfelijkheid en milieu; er wordt aangenomen dat de mens een voorgeschiedenis heeft.

De antroposofie stelt zich vragen over de oorsprong van talenten en beperkingen. Volgens deze leer ontstaat individualiteit niet pas bij de geboorte, maar is er sprake van een voorgeboortelijke dimensie. Dit heeft praktische implicaties: elke manifestatie van een kind moet worden geëerd als een uitdrukking van zijn of haar "voorgeschiedenis," zelfs als deze afwijkt van de verwachtingen van leraren of opvoeders, of als deze als uitdagend wordt ervaren.

De benadering van de opvoeder wordt dan gekenmerkt door de vraag: "Wie ben jij? Wat wil jij? En hoe kan ik je ondersteunen bij het realiseren van jouw doelen?" Dit resulteert in een opvoedingsproces dat gericht is op het recht geven aan de individuele identiteit van het kind, waarbij de opvoeder een faciliterende rol speelt.

Kortom, de groeiende mens moet de ruimte krijgen om zijn eigen ontwikkeling vorm te geven, terwijl de opvoeder optreedt als een schepper van de juiste omstandigheden om dit te laten plaatsvinden.

4 Missie en visie op het werken in de Vrije Kinderopvang

De Wonderboom hanteert het antroposofisch mensbeeld als basis: we streven ernaar kinderen de ruimte te geven om hun eigen groei vorm te geven, terwijl de opvoeder een ondersteunende rol speelt.

4.1 Missie

Onze missie is "Groeien in vertrouwen." We zijn overtuigd dat groei en ontwikkeling gedijen in een atmosfeer van vertrouwen. Dit vertrouwen omvat niet alleen het kind dat vertrouwen heeft in zowel de ouders als de andere volwassenen in zijn of haar leven, maar ook het vertrouwen dat het kind in de wereld om zich heen, én in zichzelf ontwikkelt.

Bij het bekijken van onze missie in relatie tot VE (Vroeg- en Voorschoolse Educatie) kwaliteitsontwikkeling, volgen we een ontwikkelingsgerichte aanpak. We observeren en ondersteunen het kind in zijn of haar ontwikkeling.

4.2 Visie

Binnen De Wonderboom creëren we een beschutte, huiselijke omgeving waar kinderen kunnen spelen en een evenwichtige, gezonde groei doormaken, terwijl we ouders betrekken en ondersteunen in de opvoeding. We staan als opvoeders, als het ware, rondom het kind in gezamenlijkheid en overleg.

Elk kind wordt beschouwd als een unieke persoonlijkheid die een eigen unieke levenspad zal bewandelen en op die manier een waardevolle bijdrage zal leveren aan de wereld. Het is van groot belang om elk kind aan te moedigen om zijn eigen potentieel te ontwikkelen. Dit trachten wij te bereiken door kinderen te benaderen als wezens die zowel kunnen denken, voelen als willen. Deze aspecten van denken, voelen en willen ontwikkelen zich in onderlinge samenhang, maar met verschillende nadrukpunten in verschillende levensfasen.

Om de ontwikkeling van het kind effectief te volgen, staat op de eerste plaats de noodzaak van oprechte en liefdevolle aandacht van, evenals een sterke verbinding met de pedagogische medewerker.

Enkele kernprincipes van deze visie zijn:

- Ritme en regelmaat: Er wordt veel waarde gehecht aan een gestructureerde dagindeling met vaste ritmes en routines. Hierdoor krijgen kinderen een gevoel van veiligheid en geborgenheid.
- Voorspelbaarheid: Voorspelbaarheid biedt zo veel veiligheid en zorgt voor vertrouwen; ik kom aan de beurt, ik weet wat er gaat gebeuren.
- Nabootsing: Kinderen leren door nabootsing van de omgeving en volwassenen om hen heen. De omgeving wordt zorgvuldig vormgegeven met natuurlijke materialen en speelgoed dat de verbeelding stimuleert.
- Respect voor de individualiteit: Elk kind wordt gezien als een uniek individu met zijn eigen talenten en behoeften. Er wordt gestreefd naar een evenwicht tussen individuele vrijheid en sociale verbondenheid.
- Verbondenheid met de natuur: De natuur speelt een belangrijke rol in de pedagogisch antroposofische visie. Kinderen worden gestimuleerd om een diepere band met de natuur te ontwikkelen en hebben regelmatig contact met de natuurlijke omgeving.
- Kunstzinnige activiteiten: Creatieve activiteiten, zoals tekenen, schilderen, zingen en handwerken, worden gezien als essentieel voor de ontwikkeling van het kind. Deze activiteiten stimuleren de verbeelding en creativiteit.

- Evenwicht tussen vrij spel en begeleide activiteiten: Kinderen krijgen de ruimte om vrij te spelen en hun eigen spel te ontwikkelen. Tegelijkertijd worden er ook begeleide activiteiten aangeboden om verschillende aspecten van hun ontwikkeling te ondersteunen.
- Duurzaamheid: kinderen zijn de toekomstige bewoners van onze planeet. Wij hebben een taak om te zorgen dat zij in een gezonde wereld kunnen blijven leven, en om kinderen op te voeden op een wijze waarin zij het belang zien van een verantwoorde omgang met de omgeving. De pedagogisch medewerkers geven daarin het goede voorbeeld; afval wordt op de juiste manier afgevoerd, voeding is van biologische kwaliteit en materialen die we gebruiken, speelgoed waarmee gespeeld wordt, is meestal van natuurlijke materialen gemaakt.

5 Pedagogische basisdoelen

Dit pedagogische beleidsplan is gebaseerd op de pedagogische basisdoelen van professor J.M.A. Walraven voor de opvoeding van kinderen in zowel gezin als kinderopvang. (Rijksoverheid/ kinderopvang/ ontwikkeling kind centraal, sd) Het omvat de volgende doelen:

1. Bieden van emotionele veiligheid,
2. Gelegenheid bieden voor het ontwikkelen van persoonlijke competenties,
3. Gelegenheid bieden voor het ontwikkelen van sociale competenties,
4. Overdragen van waarden en normen.

5.1 Bieden van emotionele veiligheid

Pas wanneer een kind zich veilig weet, wanneer het vertrouwen heeft in de omgeving en de opvoeder, wanneer het weet dat hij of zij geaccepteerd wordt, kan het kind open staan voor ontwikkeling, ervaringen en ontdekkingen. Dit is een voorwaarde voor de andere basisdoelen.

Ook in de piramide van Maslow wordt zichtbaar gemaakt dat eerst aan de fysieke, lichamelijke behoeften bevredigd moeten worden, dat het zich dan fysiek en emotioneel veilig moet voelen om toe te kunnen komen aan het bevredigen van hogere behoeften, zoals de behoefte aan liefde, de behoefte aan zelfverwerkelijking en de cognitieve behoefte.

We beschouwen het contact tussen pedagogisch medewerkers en ouders als een belangrijk aspect dat bijdraagt aan de emotionele veiligheid en hechting van kinderen. Immers: wanneer een ouder zich welkom voelt en zijn of haar vertrouwen uitspreekt zal dit uitstralen naar het kind. Voordat een kind bij ons komt hebben we eerst een uitgebreide wensperiode waarbij de ouder samen met het kind in de groep is. Langzaam worden verzorgende taken overgedragen aan de medewerker, en zal de ouder een oplopende tijd uit de groep weg gaan. Op deze manier kunnen ouder én kind zich thuis gaan voelen.

Voor de kinderen van 0-2 jaar zorgen wij dat ze maximaal 2 vaste gezichten zien per week. Dat zijn de vaste medewerkers op de groep. Eén daarvan is de mentor. De mentor is de pedagogisch medewerker die het nauwst verbonden is met het kind. Zij is de belangrijkste verzorger van het kind, voert gesprekken met de ouders en draagt er zorg voor dat belangrijke zaken, zoals bv allergieën, slaapgewoontes of afspraken rondom verzorging, in het dossier van het kind komen zodat alle medewerkers op de hoogte zijn. Door dit mentorschap wordt de ontwikkeling van het kind bevordert en het welzijn van het kind gewaarborgd en de ouder blijft nauw betrokken bij de opvoeding in de opvang van het kind.

Emotionele veiligheid bieden we bij de Wonderboom door een voorspelbaar dag- en weekritme waarin rust en actief zijn elkaar afwisselen en waarin kinderen weten wat ze kunnen verwachten.

Kinderen hebben een eigen bedje waar ze slapen en een eigen mandje voor hun spulletjes.

De ruimte is overzichtelijk ingedeeld zodat speelgoed makkelijk te vinden is, met een omhullend karakter: hoekjes om beschut te spelen of lekker weg te kruipen met een boekje.

Er is een beperkt aantal duidelijke regels en afspraken die positief geformuleerd zijn: wat mag wél?

Er wordt door pedagogisch medewerkers respectvol omgegaan met kinderen, ouders en onderling. Zij leven gewenst gedrag voor en geven gewenst gedrag van kinderen aandacht om dat te versterken.

Wanneer dat nodig is wordt een kind op adequate manier getroost.

De pedagogisch medewerkers benoemen steeds wat ze aan het doen zijn, zodat kinderen niet verrast worden. Een kind wordt bijvoorbeeld niet zomaar opgepakt, maar er wordt verteld dat het verschoond gaat worden, dat het opgetild wordt en mee genomen naar de verschoontafel. Dit draagt bij aan de voorspelbaarheid in het handelen.

Er zijn altijd voldoende pedagogisch medewerkers op de groep, volgens de normen van de BKR, Beroepskracht-Kind-Ratio. (Rijksoverheid/ kinderopvang, sd)

De theoloog-psycholoog Carl Ranson Rogers is een vertegenwoordiger van de humanistische psychologie. Hij zegt dat persoonlijke ervaringen een centrale plaats innemen in het leven van het kind. Onvoorwaardelijke acceptatie of positieve waardering is in de opvoeding terug te voeren naar de basis van veilige hechting. Door liefde en geborgenheid dat het ervaart bij ouders en opvoeders, zal het acceptatie ervaren en vertrouwen ontwikkelen in zichzelf en de ander.

5.2 Gelegenheid bieden voor het ontwikkelen van persoonlijke competenties

Kinderen moeten de gelegenheid krijgen zichzelf te ontdekken, hun interesses en capaciteiten te onderzoeken. Ze moeten op een veilige manier kunnen oefenen met zelfstandigheid, zelfvertrouwen, aanpassingsvermogen wanneer dingen anders lopen en teleurstellingen.

Bij de Wonderboom sluit het aanbod van activiteiten aan bij de ontwikkelingsfase van het kind, waarmee het niet over- of ondervraagd wordt. Zo leert het kind vertrouwen op zijn eigen kunnen.

Kinderen leren door ervaren, door te doen en dingen mee te maken. Bij de Wonderboom hebben we spel materiaal dat kinderen uitdaagt om het te verkennen, zoals klautermateriaal binnen en buiten, blokken waar torens mee gebouwd kunnen worden en ze om laten vallen, en divers knutselmateriaal waar kinderen mee kunnen experimenteren. Succeservaringen zorgen ervoor dat het zelfvertrouwen groeit en een kind weer een volgende stap in de ontwikkeling zal zetten.

Niemand is groot geworden of heeft leren lopen zonder vallen of opstaan. Ook bij de Wonderboom krijgen kinderen de ruimte om te leren uitkijken, en om fysiek zo vaardig te worden dat het bijvoorbeeld niet over een boomwortel struikelt. Wanneer het wél struikelt zal het de volgende keer beter opletten. Uiteindelijk is het veiliger dat kinderen hebben leren omgaan met een zekere onveiligheid, dat ze mogelijkheden hebben kunnen uitproberen, dat ze hebben leren gehoorzamen, en regels en afspraken hebben kunnen leren kennen.

Een kind heeft bij de Wonderboom recht op zelfstandigheid, hulp vragen mag altijd en fouten maken ook!

Vanuit de behavioristische benadering, waar men stelt dat alle gedrag is aangeleerd, stimuleren we zelfredzaamheid. Het proces waarbij iemand aan de hand van de ervaringen die hij opdoet verandert wordt conditioneren genoemd. Conditionering van gedrag vindt plaats door gebruik te maken van een stimulus. Gewenst gedrag wordt gestimuleerd door middel van belonen. Een stimulus kan zijn een knuffel of compliment. Onder andere zindelijkheid en het zelf aankleden wordt op deze manier gestimuleerd.

5.3 Gelegenheid bieden voor het ontwikkelen van sociale competenties

De kinderopvang biedt een goede omgeving voor de ontwikkeling van sociale vaardigheden van kinderen. Omdat kinderen bij de opvang veelal met leeftijdsgenoten spelen onder toezicht van volwassenen, krijgen ze volop gelegenheid om sociaal gedrag te verkennen. In het spel kunnen ze experimenteren met rollen, “doen alsof”, het nemen van beurten, leiden en volgen. Hierdoor ontwikkelen ze belangrijke sociale eigenschappen en vaardigheden, zoals het investeren in samen spelen, op je beurt wachten, je inleven in een ander, het vragen om hulp, omgaan met regels en afspraken, vriendschappen aangaan en ruzie maken en weer oplossen.

Bij de Wonderboom krijgen kinderen veel ruimte om te spelen. Het plezier in het spel vergemakkelijkt het vermogen om open te staan voor anderen en voorziet in de kracht en de creativiteit om uitdagingen met een positieve benadering aan te gaan. Door de interactie met andere kinderen wordt de sociale en emotionele ontwikkeling gestimuleerd. De pedagogisch medewerker streeft naar het opbouwen van een sterke band met ieder kind, zodat het kind zich veilig en geborgen voelt en zich optimaal kan ontwikkelen. Dit stimuleert zorg voor anderen, zelfredzaamheid en onafhankelijkheid. Het vrije spel speelt hierbij een grote rol, omdat kinderen hierin hun belevenissen van thuis en onderweg kunnen verwerken. Bij vrij spel mogen kinderen echt zelf bepalen wat ze gaan spelen, hoe lang dat spel duurt en met wie ze spelen. Er is veel onaf speelgoed zoals lappen en kisten, zodat ze met fantasie hun spel kunnen vormgeven: een kist kan een boot op de wilde zee zijn, een huisje met een lap er over als dak, of een slaapbedje om rustig met een boekje in te zitten. Vaak vormt spel de eerste sociale oefening waar kinderen met elkaar in contact komen. Spelen is niet alleen een activiteit, maar ook een leerschool, een middel om te bewegen en een gelegenheid om sociale connecties te maken.

Bij de Wonderboom worden kinderen geholpen bij conflictjes met andere kinderen, of krijgen juist ruimte om het zelfstandig op te lossen wanneer ze dat kunnen.

5.4 Overdragen van waarden en normen

De opvangomgeving draagt waarden en normen over aan kinderen, waardoor zij zich de culturele waarden eigen maken van de samenleving waarin zij opgroeien.

In de opvang gelden specifieke sociale gedragsregels die in grote lijnen overeenkomen met de algemene sociale omgangsnormen in Nederland. In de opvang worden deze normen voorgedaan en uitgelegd aan het kind. Ze leren waarom deze afspraken van belang zijn. Voorbeelden hiervan zijn gezamenlijk aan tafel eten, en bijbehorende rituelen zoals het zingen van vaste liedjes en het zeggen van een spreuk. Andere afspraken omvatten het wassen van handen na het buiten spelen, opruimen na het spelen, begrip hebben voor het maken van fouten, geen spullen afpakken en gedag zeggen tegen de pedagogisch medewerker bij vertrek.

Bij de Wonderboom vieren we verschillende jaarfeesten. Dit om met de kinderen de seizoenen te beleven, het tijdsbesef door het jaar heen mede te ontwikkelen en voor cultuuroverdracht. Ervaringen opdoen om deelgenoot te worden van onze cultuur. Ieder feest heeft een eigen thema dat centraal staat, voor de peuters is dat bijvoorbeeld met Michael in september de oogst, met Sint Maarten in november gaat het om delen met elkaar, kerst is het feest van het licht en de geboorte van het kerstkind, carnaval is feest, met Pasen vieren we het ontluiken van nieuw leven in de natuur, en met Sint Jan in juni gaat het om het overvloedige en de vreugde van de zomer. Door het samen vieren beleven kinderen de sfeer en de gezelligheid van het samenzijn. Door in de weken voor een

feest al te beginnen met voorbereiding in liedjes en aankleding van de ruimte leven de kinderen naar het feest toe, kunnen ze aanhaken bij het feest. Na het feest haken we rustig weer af door nog een poosje bezig te zijn met de liedjes en het opruimen van de spullen die bij het feest hoorden.

6 Wijze van het volgen en registreren van de ontwikkeling van het kind

6.1 Interactie: wat zie je!

De basis voor het monitoren van de ontwikkeling van kinderen is de dagelijkse interactie tussen kind en pedagogisch medewerker: wat zie je aan het kind? Het beeld dat de medewerker heeft vult zich iedere dag. Wanneer er opvallendheden zijn wordt dat zo snel mogelijk met ouders besproken bij het halen en brengen en beschreven in het “over en weer-schriftje”. Waar nodig wordt dit gemeld bij de zorg coördinator en genoteerd in het dossier van het kind.

6.2 Kindvolgsysteem

Om de ontwikkeling van kinderen en hun welbevinden periodiek en gedegen te monitoren maken we bij kinderopvang Wonderboom gebruik van observatielijsten, zie bijlage 10.2. Deze lijsten zijn zelf ontwikkeld. De lijst die voor de peuters, kinderen van 27 maanden tot 4 jaar, ontwikkeld is wordt ook in de school voor de kleuters, kinderen van 4 tot 6 jaar. Daarmee is een doorlopende leerlijn gewaarborgd. De doelen die in de lijsten staan worden systematisch aangeboden.

6.3 Oudergesprekken

Ieder jaar worden ouders uitgenodigd voor een oudergesprek om de bevindingen van het kindvolgsysteem te bespreken. Zijn er zaken die opvallen, waar extra ondersteuning nodig is of juist extra uitdaging? Ook wordt aan ouders gevraagd wat zij herkennen en zien aan hun kind.

In de dagelijkse, korte gesprekjes aan de deur bij het halen en brengen houden ouders en pedagogisch medewerkers elkaar op de hoogte van de ontwikkeling die en het welbevinden dat gezien wordt. Juist door de gezamenlijke kijk naar het kind wordt de volledigheid groter.

7 Interactievaardigheden

Interactievaardigheid vormt de spil voor pedagogisch medewerkers. Als pedagoog zijn zij voor de kinderen een steunpilaar, gids, oriëntatiepunt, trooster en bron van vreugde. Zij begeleiden de kinderen om optimaal te profiteren van hun omgeving voor ontwikkeling door op het juiste moment relevante informatie aan te reiken. Dit omvat inzicht in hun behoeften en aansluiten bij leeftijd ontwikkelingsfase, temperament en karakter. Het draait om het opbouwen van sterke relaties met de kinderen en het toepassen van 6 interactievaardigheden, verdeeld in basale en educatieve aspecten.

7.1 Basale interactievaardigheden

Basale interactievaardigheden zijn nodig om te zorgen dat kinderen zich prettig en gezien voelen.

7.1.1 Sensitieve responsiviteit

Dit houdt in dat medewerkers accuraat zijn in het interpreteren van signalen van kinderen, om de kinderen waar te nemen en in te spelen op hun behoeften, passend bij de leeftijdsfase. Ze reageren op de signalen van de kinderen op een fijnzinnige en afgestemde manier, wat de kinderen het gevoel geeft begrepen en gezien te worden. Wanneer ze zien dat een kind stress heeft zullen ze het kind geruststellen en achterhalen wat de oorzaak is. Soms is het goed om een kind te troosten wanneer het huilt, soms heeft het kind het nodig om even te huilen, maar altijd laten we het kind weten dat dat gezien is en dat het niet alleen is. Door de sensitieve en adequate reactie zal het kind leren dat zijn signalen een reactie uitlokken, dat zijn behoeften serieus genomen worden en dat hij de moeite waard is.

Sensitief en responsief zijn betekent ook dat medewerkers voorleven dat ze goed voor zichzelf zorgen, zoals voldoende drinken en op tijd rust nemen.

7.1.2 Respect voor autonomie

Dit betekent dat we elk kind willen waarderen en begeleiden met ruimte voor hun eigen individualiteit. We houden rekening met de spelvoorkeuren van kinderen, hoe vlug ze eten en drinken, evenals hun karaktereigenschappen zoals extravert of introvert zijn.

Op jonge leeftijd bieden we kinderen keuzes aan; wil je appel of wil je peer? Wil je tijdens het verschonen staan of liggen? Deze keuzes die een kind zelf mag maken geven het gevoel van autonomie en zorgen ervoor dat het kind een groter gevoel van eigenwaarde ontwikkelt en een eigen 'ik'.

We stemmen de behoeften van alle kinderen en het groepsproces op elkaar af in een interactieve oriëntatie. We zoeken naar het evenwicht tussen de behoeften van het kind en de behoeften van de medewerker en de groep. Het kind maakt veranderingen door en groeit. Ook de medewerker verandert. Zowel de medewerker als het kind groeien in hun rol in de opvoedrelatie.

7.1.3 Structuren en grenzen stellen

Kinderen beginnen hun begrip van grenzen vanaf de geboorte te ontwikkelen door hun tastzin op de huid over hun hele lijfje. In eerste instantie is die grens dus fysiek, en het geeft een lijfelijk gevoel van geborgenheid om bijvoorbeeld lekker ingepakt gedragen te worden. Ook worden grenzen ervaren door een voorspelbaar dagritme, heldere indeling van (spel)materialen en duidelijkheid over wat wel en niet kan of mag. Structuur ervaart het kind wanneer de grenzen door alle medewerkers eenduidig worden voorgeleefd en nagekomen. Dat zorgt voor een gevoel van emotionele geborgenheid.

7.2 Educatieve interactievaardigheden

Educatieve interactievaardigheden zijn belangrijk om kinderen de kans te geven om zichzelf en elkaar te ontdekken en om nieuwe dingen te leren.

7.2.1 Praten, uitleggen en luisteren

Vanuit een democratische opvoedstijl geven we de kinderen de ruimte om te reageren binnen de gestelde grenzen. De sfeer waarin een kind wordt aangesproken is bepalend voor de uitwerking daarvan. Kinderen die in hoge mate positieve aandacht, ondersteuning, controle en grenzen krijgen aangeboden, zullen vaak over voldoende zelfvertrouwen beschikken om de wereld met vertrouwen tegemoet te treden. Een kind vraagt bijvoorbeeld waarom we buiten moeten spelen. Er wordt dan een eerlijk, te begrijpen antwoord gegeven: “het is gezond om na een poos binnen buiten te zijn, te rennen en te bewegen”. In de baby-/dreumesgroep kijken we naar het kind en naar diens non-verbale uitdrukkingen. Je kunt dan een kind een rustige plekje bieden wanneer je ziet dat dat nodig is, of juist in de grondbox bij andere spelende kinderen leggen, daarbij benoemend wat je ziet aan het kind (bijvoorbeeld: “Ik zie dat je moe bent.”) en wat je doet.

Door met kinderen te spreken over wat ze beleven, te luisteren naar wat ze vertellen, dingen uit te leggen bieden we ze de mogelijkheid om hun wereld en gevoelsleven te verkennen en te leren kennen. Daarmee leren ze zichzelf beter begrijpen, maar zich ook in een ander in te leven. Kinderen participeren hiermee in hun eigen ontwikkeling, ze krijgen de ruimte om hun invulling te geven en hun vragen te stellen.

7.2.2 Stimuleren van de ontwikkeling

“Een kind is geen vat dat gevuld moet worden, maar een vuur dat ontstoken wil worden” (Rabelais))

Kinderen hebben een natuurlijke drang om zich te ontwikkelen. Wij bieden een rijke leef- en leeromgeving waar ze mogelijkheden krijgen om telkens een volgende ontwikkelingsstap te nemen. Wanneer je als volwassene met verwondering naar de wereld om je heen kijkt nodig je kinderen uit met eenzelfde blik te kijken.

Het is de kunst om een kind op het juiste moment te prikkelen en het kind uit te nodigen een volgende stap te nemen in de ontwikkeling. Vanuit de sociaal-cognitieve leertheoretische benadering van Vygotsky (1896-1930) is het kind afhankelijk van de interactie met volwassenen en leeftijdsgenoten. Het benadrukt de rol van de volwassene in de “zone van de naaste ontwikkeling”: het kind komt op een hoger niveau van ontwikkeling terecht wanneer het op harmonieuze manier begeleidt wordt en de volgende ontwikkelingsstap aangeboden krijgt.

Het gaat er ook om een kind te helpen de moed te hebben om een minder makkelijke ontwikkelingsstap toch te nemen door het met geduld en positiviteit te ondersteunen.

7.2.3 Begeleiden en stimuleren van onderlinge interactievaardigheden

Baby's en dreumesen kunnen nog niet echt samenspelen. Ze spelen meer naast elkaar waarin ieder opgaat in zijn eigen spel. Door ook het spel van de ander te benoemen (“Kijk, Emilie laat de bal rollen.”) wordt het andere kind meer zichtbaar. Vanuit dit solospel oefenen kinderen om tot samenspel te komen. Wanneer hun ontwikkeling het toestaat zullen kinderen samenspelen. Dit geeft hen een gevoel van sociale competentie: ze kunnen iets wanneer ze er zelf aan toe zijn.

Bij sociale competentie hoort ook dat je om hulp vraagt en passend bij de leeftijd en de ontwikkelingsfase van het kind wordt door de medewerkers antwoord gegeven.

8 Kwaliteitsontwikkeling

8.1 Pedagogisch Medewerkers

- Onze medewerkers zijn allen gediplomeerd,
- Alle medewerksters van de dagopvang zijn aantoonbaar geschoold op taalniveau 3F.
- De leid(st)ers van de peuters zijn VVE geschoold.
- Er is altijd iemand in het gebouw aanwezig is met het diploma kinder-EHBO
- Er is altijd iemand in het gebouw aanwezig is met het BHV certificaat.
- Alle PM-ers worden geschoold in de antroposofie. Bij interne vergaderingen zal aandacht worden besteed aan de antroposofische achtergronden.
- De PM-ers die met baby's werken zijn geschoold/ en worden gecoacht op het gebied van de visie van Emmi Pikler.
- Er zal aandacht worden besteed aan de natuur BSO in de vorm van interne of externe cursussen. Dit onderwerp zal terugkomen in de maandelijkse WBS.
- In 2024 zijn alle Pm-ers die met kinderen van 0-1 jaar werken geschoold zijn in het werken met baby's.
- Op diverse thema's verzorgen we nascholing voor de collega's,
- We organiseren intervisie-bijeenkomsten waarin collega's inhoudelijk met elkaar over het werk spreken,
- Onze pedagogisch coach bezoekt alle groepen en bespreekt wat een collega aan vragen heeft of wat zij ziet.
- Vier ogen principe: in onze kinderopvang is vertrouwen een groot goed. Door de transparantie van het gebouw, er zijn veel grote ramen tussen groepen en tussen groepen en gang is er op ieder moment de mogelijkheid mee te kijken naar wat er op de groep gebeurt. Een aantal keren per dag lopen collega's onaangekondigd bij elkaar binnen. Op slaapkamers staan altijd babyfoons met video-functie aan.
- Er zijn altijd voldoende medewerkers op de groep aanwezig, kijkend naar de BKR (Beroepskracht Kind Ratio).
- Doordat kinderen op vaste dagen komen wisselt de groepssamenstelling wel per dag, maar niet wekelijks. Hierdoor is er rust in de groepsdynamiek.

8.2 Ouders

- Interactie ouders en kinderopvang: bij het halen en brengen is er gelegenheid voor korte gesprekken over het kind, één keer per jaar is er een langer gesprek, of vaker indien gewenst. De ouders en de pedagogisch medewerkers werken samen in de opvoeding.
- Omdat we het erg belangrijk vinden om te weten wat ouders goed vinden aan de Wonderboom en wat zij juist als verbeterpunten zien organiseren we periodiek een oudertevredenheidsonderzoek. Vanuit die uitkomsten worden actiepunten geformuleerd om de kwaliteit van onze opvang blijvend te verbeteren.

8.3 Protocollen

- We zorgen voor voldoende binnen en buitenruimte, zoals gesteld in de wet kinderopvang.
- We zorgen voor fysieke veiligheid voor de kinderen: in de inrichting van de ruimtes is gekeken naar alles dat gevaar kan opleveren voor kinderen. We vullen jaarlijks een risicoanalyse in waarbij alle punten structureel nagelopen worden. Speeltoestellen die we hebben zijn gekeurd.

- We hebben diverse protocollen, zoals onder andere hygiëne en leefomgeving, hitte, veilig slapen, voeding, verbranding door de zon en huisregels.
- Er is altijd iemand in het gebouw met diploma BHV/ ENBO jonge kinderen.
- We voeren 2 keer per jaar een ontruimingsoefening uit.
- Er is een jaarlijkse controle van pand en blusmiddelen door de brandweer.
- In de **huisregels** van de verschillende groepen worden de grote en kleine risico's omschreven.
- De inventarisatie van de risico's veiligheid en gezondheid wordt in een cyclisch proces besproken in de WBS met de medewerkers. De PM-ers worden actief betrokken bij het plan van aanpak. De periodieke evaluatie wordt gekoppeld aan werkbespreking. Hier wordt het plan actueel gehouden.
- Er is jaarlijks een GGD inspectie, waarvan het rapport te vinden is op onze website www.kinderopvangwonderboom.nl

9 Interne organisatie

9.1 Bestuurlijke organisatie

- Stichting Vrije Kinderopvang werkt nauw samen met de vrije basisschool in het spilcentrum de Regenboog.
- De statuten van de stichting, de exploitatievergunning van de gemeente en de gebruikersvergunning van de GGD en de brandweer zijn aanwezig op de administratie
- Het bestuur van de stichting Vrije Kinderopvang is hetzelfde als dat van de basisschool de Regenboog met dien verstande dat één bestuurslid expliciet de portefeuille kinderopvang beheert.
- De dagelijkse leiding berust bij de directeur van de kinderopvang. De groepsleiding berust bij de PM'ers van de dagopvang, peuterspeelzaal en BSO. De stagiaires worden begeleid door de PM'ers.

9.2 Oudercommissie

Ook Kinderopvang Wonderboom heeft natuurlijk een oudercommissie; een klankbord van en door ouders van onze kinderopvang voor het management. Gebruik deze commissie voor al uw op- en aanmerkingen over de opvang die verder gaan dan het strikt persoonlijke. Of stap zelf in deze commissie.

De oudercommissie bestaat uit een groep ouders die meedenken over de gang van zaken bij dagopvang, peutergroepen en BSO. De leden denken mee over vorm en inhoud, en dragen zo bij aan een opvang die goed past bij de wensen van de ouders. De oudercommissie adviseert het management rechtstreeks. Zo wordt u gehoord en worden uw kinderen daadwerkelijk groot in vertrouwen.

De oudercommissie bestaat momenteel uit 2 ouders met kinderen in de baby-, dreumes-, peutergroep en BSO.

10 Personeelsbeleid

10.1 Algemeen

De eindverantwoordelijkheid voor het personeelsbeleid ligt bij de directeur van de Wonderboom. Deze functionaris is ervoor verantwoordelijk dat het personeelsbeleid in de praktijk tot uitvoering komt. De taken betreffen onder meer de ziekteverzuimbegeleiding, het voeren van functioneringsgesprekken, coaching en begeleiding, de procedure werving en selectie en dergelijke.

Overlegmomenten voor praktische en inhoudelijke zaken zijn:

- Werkbesprekingen, pedagogische overleggen, kind besprekingen
- Overleg met het bestuur in de bestuursvergadering.

Doel-, voortgang- en functioneringsgesprekken

10.2 Stagiaires

Stagiaires die de opleiding MBO-SPW volgen kunnen - in principe - stage lopen bij de instelling. Over de aanwezigheid van stagiaires en vrijwilligers worden afspraken gemaakt die naar de ouders gecommuniceerd worden. In het geval van een stage worden tevens afspraken gemaakt voor overleg tussen stage begeleider, stagiaire en docent van de stagiaire.

Kinderopvang Wonderboom is een erkend leerbedrijf. Het komt voor dat richtlijnen en regels in strijd zijn met andere regels of met de pedagogische uitgangspunten die wij hanteren. In zo'n geval zullen wij met de betreffende instanties in overleg treden om zo de best mogelijke oplossing te vinden.

10.3 Achterwacht

De achterwacht is een volwassene die in geval van nood binnen 15 minuten in de kinderopvang aanwezig kan zijn.

Algemeen: Kinderopvang Wonderboom bevindt zich in hetzelfde gebouw als basisschool de Regenboog.

Daarnaast zijn er in de vleugel van de Wonderboom altijd minimaal 2 volwassenen aanwezig i.v.m. 4 ogenprincipe.

Wanneer één pedagogisch medewerker op de groep aanwezig is, is altijd een andere volwassene in het gebouw aanwezig (Op kantoor van de Wonderboom plus in de school).

10.4 Beroepskracht-Kind-Ratio

De beroepskracht-kind ratio wordt gehanteerd volgens de rekentool van de rijksoverheid.

Er wordt zoveel mogelijk gewerkt met vaste leid(st)ers op vaste dagen en/of groepen.

Ook de bij eventuele vervanging bij ziekte of vakantiedagen wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van vaste krachten. Hierdoor ervaren de kinderen een grote mate van emotionele veiligheid.

10.5 Afwijkende tijden BKR, 3-uurs regeling en pauzes

De pauzes worden zoveel mogelijk opgevangen met stagiaires of met extra collega's. Hierdoor staan er vaak de hele dag twee personen op de groep, ook tijdens de pauzes.

Van de BKR regeling wordt niet meer dan 3 uur per dag afgeweken 3 uur in de middagpauze tussen 12:00-15:00

De pauzetijden zijn per groep vastgesteld en staan bij de verschillende groepen aangegeven.

10.6 Openingstijden dagopvang

7.30-13.00 uur, en van 13.00- 18.30 maandag tot en met vrijdag.

Geopend: 52 weken per jaar. Gesloten op : Nieuwjaarsdag, 2^e paasdag, 2^e pinksterdag, Koningsdag, Bevrijdingsdag (om de 5 jaar), Hemelvaart, Kerstmis, tweede woensdag van april ivm studiedag.

10.7 Openingstijden peuterklas

Maandag, dinsdag, donderdag en vrijdagmorgen van 8.45- 12.45. (zie verdere info peuterklas)

Geopend 40 weken per jaar.

10.8 Automatische incasso

Bij inschrijving van een kind bij kinderopvang Wonderboom wordt aan de ouders/verzorgers een formulier voorgelegd waarbij toestemming voor automatische incasso wordt gevraagd.

10.9 Extra dagdelen

Bij inschrijving van een kind bij kinderopvang Wonderboom wordt aan de ouders/verzorgers een formulier voorgelegd waarbij toestemming voor automatische incasso wordt gevraagd.

10.10 Toeslagen

De kosten van de kinderopvang kunnen geheel of gedeeltelijk worden teruggekregen via de belastingdienst. (zie; www.belastingdienst.nl/toeslagen)

Voor de kosten van de peuterklas wordt door de gemeente een vergoeding naar rato gegeven voor éénverdieners. Verdere informatie hierover via de administratie.

11 Kinderopvang Wonderboom, dagelijkse gang van zaken

11.1 Contact met ouders

Om tot een goede afstemming in de omgang met het kind te komen, is het contact met de ouders van groot belang. Tijdens het brengen en halen bestaat altijd de mogelijkheid van informatie uitwisseling. Informatie over het kind tot 1 jaar wordt dagelijks in een persoonlijk schriftje bijgehouden. Voor kinderen van 2 jaar en 3 maanden is dat wekelijks en bij speciale gebeurtenissen.

Informatie vanuit de organisatie (School en Wonderboom) verschijnt in de SpilPost die wekelijks via mail aan de ouders wordt verzonden. Op het prikbord naast de groepen is recente info te vinden. Verder staat de meest actuele info op de website. (www.kinderopvangwonderboom.nl)

Ouders worden actief bij de kinderopvang betrokken. Wij hechten veel waarde aan goede contacten met alle ouders en verzorgers om zo te komen tot een optimale samenwerking. De middelen die we hiervoor gebruiken zijn:

11.2 Intakegesprek

In dit gesprek ontvangen ouders/verzorgers informatie over de gang van zaken in de instelling. Eventuele vragen worden beantwoord, een rondleiding gegeven en afspraken gemaakt over de gewenningsperiode. Naast een inhoudelijk gedeelte, waarin we proberen samen met de ouders tot beeldvorming van het kind te komen, wordt er tijdens dit gesprek ook een lijst met gegevens ingevuld. (calamiteitenformulier en de machtiging tot automatische incasso) Ook over de wen dagen worden afspraken gemaakt. De ouder krijgt een flyer mee met een verkorte uitgave van het pedagogisch beleidsplan. Het complete pedagogische beleidsplan ligt ter inzage in de groep en wordt op de website geplaatst.

11.3 Wennen

Het wennen verloopt bij het ene kind makkelijker dan bij het andere. Ook bij ouders speelt het proces van loslaten een rol. Om de gewenning zo rustig mogelijk te laten verlopen, maken wij met u een afspraak wanneer u samen met u kind kan komen wennen. Goed wennen is goud waard. De wenprocedure wordt met de leidsters afgestemd.

- Wennen in de babygroep: In 7-8 keer worden in samenwerking met de ouders verschillende fases in het wenproces doorlopen met als doel vertrouwd te worden met de nieuwe omgeving en een begin te maken met het opbouwen van een positieve relatie met de pedagogische medewerker en de andere kinderen. (zie : bijlage 3)
- De overgang van baby-/ dreumes- naar de peutergroep vindt plaats na het tweede jaar. Er wordt gekeken naar de ontwikkeling van het kindje en met de ouders overlegd wat het beste moment is. Een leid(st)er van de baby-/ dreumesgroep gaat samen met het wen-kindje een kijkje nemen in de nieuwe groep. Dit gebeurt 1 á 2 weken en wordt

opgebouwd van een uurtje tot een halve of een hele dag. Ook halen de Pm-ers van de peutergroep het wen-kindje bij gelegenheid op tijdens het buiten spelen.

- Peuterklas Wanneer een kind gestart is in de peuterklas komt de ouder de eerste keren mee naar de groep. De tijd dat het kind alleen in de groep is wordt langzaam verlengd zodat het kind rustig kan wennen aan de nieuwe omgeving en indrukken. Over de bereikbaarheid van de ouders gedurende deze periode worden in onderling overleg afspraken gemaakt.

11.4 Oudergesprekken

Ten minste één keer per jaar worden ouders uitgenodigd voor gesprek. Dit is een persoonlijk gesprek met de mentor van het kind over de ontwikkeling en het welbevinden van uw kind.

11.5 Ouderavonden

Zeker 1 keer per jaar wordt er een algemene ouderavond georganiseerd met een bepaald thema. Soms wordt de avond door eigen PM-ers ingevuld, maar ook kunnen er gastsprekers uitgenodigd worden.

11.6 Ziektebeleid

Wij hanteren de richtlijnen van de GGD. Via de Kiddie-app van rijksoverheid kan een ziekte opgezocht worden en bekeken wat het beleid daarbij is kijkende naar verzorging, extra hygiëne-maatregelen en het eventueel ophalen van het kind.

Wanneer een kind gedurende de dag een temperatuur koorts krijgt (38 of hoger) wordt u op de hoogte gesteld. Is uw kind erg ziek of is er besmettingsgevaar voor de groep dan wordt u gevraagd uw kindje op te halen.

11.7 Structureel volgen van kinderen

Wij willen met alle kinderen in de kinderopvang ontwikkelingsgericht werken. Ieder kind is uniek en volgt zijn eigen ontwikkelingsweg. Door het kind met aandacht, liefde en warmte te volgen kunnen wij het kind de ruimte en de mogelijkheid bieden een stap te zetten in de ontwikkeling.

De ontwikkeling van de kinderen wordt bij ons vastgelegd in een doorlopend volgsysteem van 0-7 jaar. Hierdoor is de overdracht van dagopvang naar basisschool gegarandeerd. De mentor van het kind vult het volgsysteem in en bespreekt de ontwikkeling van het kind en het volgsysteem met de ouders. Verder is er op de groepen sprake van een doorlopende warme overdracht door korte gesprekjes bij de haal- en brengmomenten en door het invullen van de schriftjes van de kinderen (van 0-2 jaar)

11.8 Overdracht basisschool en BSO

Ook met de overgang naar de kleuterafdeling van de basisschool wordt zorgvuldig omgegaan. Hierover kan – indien gewenst - overleg plaatsvinden met de ouders, waarbij de leid(st)er een adviserende en ondersteunende rol kan hebben. Het kind volgsysteem wordt als het kind naar de kleuterklas gaat overgedragen aan de betreffende kleuterleerkracht en wordt opgeslagen in ons archief waar het 5 jaar wordt bewaard.

12 Baby- dreumesgroep, dagopvang

12.1 Pedagogiek

De Weense kinderarts **Emmi Pikler** (1902 -1984) ontwikkelde een pedagogiek waarin de autonomie van het kind voorop staat. Daarin is bewegingsvrijheid belangrijk, zodat het kind in zijn eigen tempo de wereld én zichzelf kan leren kennen. Die autonomie kan het kind alleen hebben als het zich geborgen voelt: veilig in een liefdevolle omgeving. Dan kunnen kinderen zich vrij ontwikkelen.

12.2 Zekerheid geven

Emmi Pikler stelde het duidelijk: 'Alleen als het kind de innerlijke zekerheid heeft dat het zich geliefd voelt, pas dan heeft het interesse en energie om zichzelf en zijn omgeving te onderzoeken'. Het is dus zaak om kinderen die zekerheid te geven. Dat kan volgens Pikler door een zorgvuldige en met aandacht gegeven fysieke verzorging, omdat het kind zo 'aan den lijve' de geborgenheid ervaart. Aanraking en praten, spelen hier een belangrijke rol. De aanraking, omdat tactvolle en zachte bewegingen -naast geruststelling- aandacht en belangstelling oproepen. En praten, omdat je door het benoemen van de handelingen die je gaat doen, je het kind de gelegenheid geeft mee te gaan in de komende beweging. Ook als het kind (baby) de letterlijke inhoud van de woorden nog niet kan begrijpen; het stemgeluid geeft dan de intentie weer, dat het kind veiligheid geeft. En bovendien werk je met praten natuurlijk ook aan de taalontwikkeling.

Het kind leert praten, en lopen, klimmen en klauteren. Hierdoor gaat de wereld van de dreumes er ineens heel anders uitzien.

De dreumes is volop bezig aan te komen in zijn eigen lijf en de wereld te ontdekken. Het gaat er om dat de ontwikkeling vanuit het kind zelf komt, het gaat zitten, kruipen, lopen, enz. wanneer het er aan toe is. Er wordt echter wel gemonitord of die ontwikkeling ook daadwerkelijk plaats vindt, om kinderen te helpen en stimuleren belangrijke ontwikkelingsstappen te nemen wanneer het niet uit zichzelf gebeurt.

De activiteiten die in de dreumesgroep zijn hier dan ook op gebaseerd. Kinderen mogen helpen met huishoudelijke karweitjes en kleine klusjes. Het jonge kind leert door ervaringen op te doen en na te bootsen wat het ziet.. De opvoeder is zich ervan bewust dat zijn of haar gedrag dan ook nabootsingswaardig moet zijn. De dreumes is bezig met het ontdekken van gewoontes. Wat doen we hier en hoe doen we het hier.

De kinderen krijgen in het vrije spel volop de gelegenheid de wereld en zichzelf te ontdekken.

12.3 Eigen spel

Als die basis aanwezig is, kan de volgende stap gezet worden door speelgoed en speelmogelijkheden aan te bieden. Ook hierin staat de keuze van het kind zelf voorop. De speelruimte is aangepast aan de veiligheidsbehoefte van het kind en het met zorg uitgekozen materiaal dat aangeboden wordt, varieert in vorm, kleur, grootte en symbolische waarde. De volwassenen zijn bij het kleine kind steeds aanwezig, maar laten het kind zonder aanmoediging of richting geven, zijn eigen spel spelen. De aanwezigheid van de volwassenen wordt gevoeld en door af en toe geluiden, oogcontact of woordjes uit te wisselen blijft de basisveiligheid voor het kind aanwezig.

12.4 Geen prikkels

De pedagogiek van Emmi Pikler neemt zodoende een eigen positie in de kinderopvang in, dat over het algemeen sterk op het aanbieden van prikkels is gericht. Vrije Kinderopvang Wonderboom kiest voor rust en aandacht, vanuit de overtuiging dat het kleine kind zich zo het meest veilig voelt en zich zodoende in zijn eigen tempo kan ontwikkelen.

De kinderen nemen zelf mee: Slaapzakje, eventueel fruithapje, borstvoeding/ flesvoeding, knuffel en/of speentje, reservekleding, potjes eten, eventueel speciale voeding i.v.m. allergieën. Broodmaaltijden, fruit, en luiers worden door de kinderopvang verzorgd.

12.5 Vaste gezichten en emotionele veiligheid

Elk kind krijgt twee vaste gezichten per week toegewezen. De vaste gezichten worden bepaald per kind en niet per groep. Er kunnen meer pedagogische medewerkers op de betreffende groep werken naast de “vaste” gezichten.

Om de hechting met de leid(st)er en de emotionele veiligheid in de groep op te kunnen bouwen is het wenselijk dat kinderen minimaal twee keer per week komen.

13 Peutergroep en peuterklas

13.1 Pedagogiek

Vanuit visie handelen in de dagelijkse praktijk vraagt veel van de houding van de opvoeder. Het vraagt de bereidheid om het kind - telkens weer - open tegemoet te treden. Dat betekent overigens niet dat er geen grenzen nodig zijn. Juist het aanbieden van specifieke activiteiten en het afleiden of ombuigen van minder gewenst gedrag nodigen het kind uit tot een vrije en unieke ontwikkelingsweg. Vertrouwde thema's en handelingen uit de belevingswereld van het kind geven aanleiding tot het nabootsen van allerlei bezigheden. Het vegen van de vloer, het poetsen van de tafel, het bouwen van een huis, is voor een kind vanuit zijn fantasie na te bootsen met een minimum aan speelgoed. Huishoudelijke activiteiten zijn zinvolle en eenvoudige activiteiten voor het jonge kind om na te bootsen.

Ook de houding van de leiding en de inrichting van de ruimte zijn belangrijk. Zij dragen bij, samen met de aard en kwaliteit van de activiteiten, tot het zich geborgen voelen. Het lange tijd aanbieden van dezelfde liedjes, verhaaltjes en spelletjes geeft het kind een gevoel van rust vertrouwen en veiligheid.

Iedere **activiteit** biedt specifieke mogelijkheden om de ontwikkeling van het kind te stimuleren en waar nodig het individuele kind extra ondersteuning te bieden. De ontwikkeling van sociaal-emotionele, motorische en cognitieve aspecten, taalontwikkeling, zelfredzaamheid komen zo aan bod. (zie VVE programma)

Het kleine kind gaat nog helemaal op in de beleving van het moment en kent nog niet de ordenende structuur van de tijd. Daarom is het van belang om het kind enerzijds tegemoet te komen in zijn behoefte om in alle rust tijdens zijn spel de wereld te ontdekken en in zich op te nemen, en anderzijds van buitenaf een duidelijke structuur aan te bieden van ritme en regelmaat.

Omdat de peuter nog zo verbonden is met thuis en met zijn vader en moeder word je als ouder veel betrokken bij het gebeuren in de groep.

In het kringetje 's morgens wordt een brug geslagen tussen thuis en het gebeuren in de groep. We doen dit door het zingen van liedjes en tast-spelletjes. Ook wordt ieder kind apart gezien en begroet door de leid(st)er. Zo wordt de dag aan het eind van de middag weer afgesloten om zo de overgang naar thuis weer vloeiend te maken. Meer over de dagindeling bij de peutergroep is terug te zien het VVE beleid.

13.2 Jaar-ritme

Het ritme in het jaar kunnen de kinderen meebelevén door middel van de jaarfeesten. Deze zijn sterk verbonden met de seizoenen. De jaarfeesten die met het kleine kind gevierd worden, komen op een eenvoudige manier tot uitdrukking in liedjes, verhalen en spelletjes. Ook het lokaal en de 'seizoentafel' worden versierd in de bijbehorende stemming en sfeer.

Er worden bekende en wat minder bekende feesten gevierd en elk kennen ze hun eigen signatuur en gebruiken, zoals lampions, Palmpasen stokken, liedjes, verhalen, bloemen, fruit, kringdansen en speciale maaltijden. Het feest beperkt zich niet tot die ene dag maar strekt zich uit over weken van voorbereiden en na-belevén. Aan het begin van het schooljaar krijgen de ouders een overzicht van de jaarfeesten en hoe laat ze in de peuterklas worden verwacht om het feest mee te vieren. Deze lijst komt ook op het prikbord te hangen.

13.3 Ouderavond

Voor Sinterklaas is er een gemeenschappelijke werkavond waarin het cadeautje voor 5 december door de ouders wordt gemaakt.

13.4 Verjaardagen

Ouders/verzorgers worden uitgenodigd om de verjaardag van het kind samen te vieren. Er wordt 'gezond' getrakteerd.

13.5 Activiteiten waarbij de peuters het gebouw verlaten

In de vrije peuterklas/-groep verlaten de peuters bij de jaarfeesten de peuterspeelzaal om op een andere locatie het jaarfeest te vieren. Dit betreft St Jan, Michael, Pasen en Kerstmis.

Bij deze activiteiten wordt er gefietst naar de betreffende locatie, gewandeld in de natuur, een buitenactiviteit gedaan en daar ter plaatse gepicknickt.

Bij deze jaarfeesten worden alle ouders uitgenodigd voor het feest zodat alle kinderen een persoonlijke begeleider mee hebben (vader, moeder, opa, oma of bijvoorbeeld de oppas).

Hiermee is de veiligheid van de kinderen gegarandeerd.

14 Voor- en Vroegschoolse Educatie

In de peutergroep dagopvang en de peuterklas wordt het VVE programma aangeboden aan kinderen van 2,3 -4 jaar volgens de volgende 4 ontwikkelingsgebieden: sociaal emotioneel, rekenen, taal, motoriek .

Op kinderopvang Wonderboom en op vrijeschool Regenboog werken we vanuit het antroposofische mensbeeld. Bij jonge kinderen vinden wij het erg belangrijk om het kind vanuit te stroom mee te nemen in het leren. We willen het kind daarin niet op zijn hoofd aan spreken. Jonge kinderen zijn nog vooral bezig hun lijf te ontwikkelen, zijn bezig met voelen, groeien en het motorische te ontwikkelen.

Wanneer kinderen te veel op hun hoofd aangesproken worden, dus door cognitief bezig te zijn, halen we de kinderen uit hun lijf. Terwijl ze daar hun energie zo hard nodig hebben te groeien en hun organen te ontwikkelen. De eerste zeven jaar moeten ze aankomen in hun lijf. Daarom willen wij kinderen laten leren vanuit spel, nabootsing en beweging Dit zijn drie vormen die kinderen van nature in zich hebben. Zij leren door naar volwassenen en andere kinderen te kijken en dit na te bootsen binnen hun spel.

Ook de taal ontwikkelt zich zo bij de kinderen. Kinderen horen van alles en zien dat mensen met elkaar communiceren, dit gaan ze ook nabootsen. Eerst door te brabbelen, herkenbare geluidjes te maken die zij horen. Later gaan deze steeds meer op woordjes en zinnen lijken. Doordat de kinderen steeds heel goed observerend luisteren en dit na doen, leren zij op een natuurlijke wijze de taal aan. Daarom vinden wij het belangrijk om veel verhalen te vertellen: een mooi beeld neerzetten met taal.

Vanuit verschillende prentenboeken hebben we leskisten ontwikkeld. We hebben de prentenboeken en tafelspelletjes geselecteerd op hun beeldende kracht en de bruikbaarheid voor het VVE. We zetten met het prentenboek een mooi beeld neer voor de kinderen. De kinderen beleven het verhaal, wij als leid(st)er/leerkracht zijn ons bewust van wat we de kinderen leren. Daarnaast hebben we talrijke activiteiten die aansluiten bij de antroposofische visie. Zo hebben we het ochtendspel waarin de kinderen door nabootsing en beweging de woorden gaan gebruiken. Ook gaan de kinderen aan de slag met een poppenspel waardoor ze spelenderwijs de woorden gaan reproduceren. We laten de kinderen zich verwonderen door ze met de natuur in aanraking te laten komen en gaan creatief aan de slag met tekenen, knutselen enzovoorts. (zie VVE programma Wonderboom)

14.1 Programma

Taal

Bij de jaarplanning wordt de map van Speelplezier, uitgegeven door BVS-schooladvies, gebruikt als inspiratiebron. Deze map is in februari 2022 geïntroduceerd als onderdeel van de 2-jarige nascholing VVE-aanbod, die we in juni 2023 gezamenlijk afgerond zullen hebben. We zijn van plan in de cursus deze methode steeds meer te gaan leren kennen en gebruiken en wellicht te implementeren als VVE-methode van ons peuterwerk.

Om alles wat we in deze cursus geleerd hebben levend te houden, van elkaar te leren en om de voortgang te borgen hebben we de activiteit rond het tafelspel als dagopening ingevoerd.

In de praktijk ziet het er zo uit: Om de beurt wordt een tafelspel door één van de peuter-PM-ers voorbereid, dat in de verschillende groepen uitgevoerd wordt door de eigen PM-er. We willen van

elkaar leren en op deze manier nieuwe ideeën laten ontstaan. In de eigen groep zijn er materialen waarmee de kinderen het spel zelf na kunnen spelen of op eigen manier verwerken.

Ter bevordering van de positieve effecten op de brede ontwikkeling van het jonge kind wordt alle kinderen vanaf 2 jaar die gebruik maken van de kinderopvang of peuterspeelzaal het programma geboden en vanaf 4 jaar in de kleuterklassen. Peuters en kleuters met een taalontwikkelingsachterstand (VVE geïndiceerde kinderen) wordt extra ondersteuning geboden om achterstanden voor de start in groep 1 van het basisonderwijs te verminderen of zelfs op te heffen. Bij de overgang naar de kleuterklas wordt deze leerlijn doorgetrokken.

VVE geïndiceerde kinderen van de peuterklas komen i.p.v. 2 ochtenden 4 ochtenden, in totaal 16 uur. Deelname aan deze extra dagdelen is gratis.

De kleuters met een VVE indicatie krijgen binnen de kleuterklassen extra aandacht binnen kleine groepen.

Vrije schools Voorlees Enthousiasme.

Het programma dat wij hebben ontwikkeld loopt van 2- 2,5 jaar tot 7 jaar. Dit programma heeft een doorgaande lijn binnen de kinderopvang/peuterspeelzaal en de kleuterklassen naar groep 3.

Wij hebben in onze methode gekozen voor activiteiten vol interactieve, betekenisvolle activiteiten. Niet alleen kinderen met een taalachterstand maar ook de taalvaardige kinderen vinden hier voldoende uitdaging.

Wij laten jonge kinderen spelenderwijs groeien in taal, sociale-communicatieve vaardigheden en woordenschat. Onze visie is hierbij erg belangrijk: *Wij zijn ons bewust van wat we aanbieden, zodat de kinderen onbewust en spelenderwijs kunnen leren.*

Wij bieden de kinderen veel uitdagende activiteiten, de kinderen leren spelenderwijs en doen zelf ontdekkingen. Wij werken met prentenboeken; met thema's die aansluiten bij belevingswereld van het kind. Een thema duurt gemiddeld 4 weken of langer en wordt aangepast aan de doelgroep. In de methode die we hebben ontwikkeld werken we met leskisten. Hierin zitten materialen die binnen de leeromgeving kunnen worden gebruikt zoals: prentenboeken, spelmaterialen, aankleding voor een rijke (leer-) omgeving, liedjes en versjes en materialen die we uit kunnen lenen aan ouders. Daarnaast wordt er samen bekeken of er aanpassingen nodig zijn wat betreft de doelgroep, welke materialen zijn nodig bij het thema, hoe kan het lokaal in themasfeer worden ingericht en welke activiteiten passen bij het thema. Zo zorgen we ervoor dat de leskist actueel blijft en altijd aan sluit bij de doelgroep.

Doormiddel van de leskist werken we met de volgende werkvormen aan het VVE:

- Het thema
- De kring
- Expressie
- Voorleesverhaal/prentenboek
- Spel
- Hoeken
- Knutselen
- Ontdekken

Van week tot week wordt er een planning gemaakt over de activiteiten die per dag gedaan kunnen worden. Deze worden ook opgenomen in de leskist. Elke activiteit binnen de leskist wordt uitgewerkt, per activiteit zijn duidelijke doelstellingen geformuleerd. Deze doelen sluiten aan bij de kerndoelen van SLO. Zo weet de peuter/kleuterleerkrachten waar precies aan wordt gewerkt. De activiteiten

bieden genoeg mogelijkheden voor initiatieven van peuter/kleuterleerkrachten en kinderen. De thema's kunnen naar eigen inzicht aangepast worden bij onverwachte gebeurtenissen.

In de klas werken we 4x per jaar aan een thema uit de leskist. De thema's passen bij de tijd van het jaar en bij de seizoenen waardoor het aansluit bij de belevingswereld van de kinderen.

De speelse activiteiten lokken interactie uit waardoor een rijk taalaanbod ontstaat, zo kan er gericht ingespeeld worden op de taalontwikkeling.

De nadruk ligt op de mondelinge vaardigheden: spreken, luisteren en vergroten van de woordenschat.

De thema's zijn afgestemd op de directe belevingswereld van de kinderen. De activiteiten zijn heel speels en worden op een ongedwongen manier verweven in het normale dagritme van de kinderopvang/peuterspeelzaal en de kleuterklassen.

Bijlagen

Bijlage 1: 4 ogen-principe

Praktische uitvoering: In overleg met bestuur en ouderraad hebben wij besloten het 4-ogen principe op de volgend wijze vorm te geven:

- Op zoveel mogelijk tijden zijn er twee leid(st)ers op de groep aanwezig. Te weten: twee beroepskrachten of een beroepskracht en een stagiaire.
- De ruimtes in de kinderopvang zijn heel transparant vormgegeven. Daardoor is het op alle momenten mogelijk dat er iemand binnenkijkt.
- Omdat de kinderopvang in een schoolgebouw is gelegen zijn er op de meeste tijden heel veel mensen in het gebouw aanwezig (ouders, leerkrachten, kinderen, huishoudelijk personeel etc.)
- Van half acht tot kwart over acht uur kan het gebeuren dat er maar één leid(st)er op de groep aanwezig is. In die drie kwartier komen er constant ouders binnen lopen. Verder zijn er op dat tijdstip groepsleerkrachten in het gebouw aanwezig.
- Bij het buiten spelen zijn er altijd heel veel mensen buiten (basisschool) Er kijkt dan altijd een tweede volwassene mee.
- In de slaapkamers is een babyfoon met camerabewaking. De tweede leid(st)er kan meekijken.
- De babyfoon staat aan op alle momenten dat er minder mensen in het gebouw aanwezig zijn .(vakantie en studiedagen) Op die momenten is er minder gelegenheid om mee te kijken door de raampjes.
- Als er een leid(st)er alleen iets gaat doen neemt (bijvoorbeeld naar buiten) neemt zij de babyfoon en de ontvanger van de andere leid(st)er mee. Leid(st)er kunnen zo meekijken met hun collega.
- **Babygroepen:**
- In de slaapkamers en de verschoonruimtes bij de babygroepen zit een raampje op ooghoogte. Daarmee kan de tweede leid(st)er meekijken in de verschoon ruimte en de slaapkamer.
- Als de leid(st)er alleen op de groep staat staan de camera's aan in de verschoon en-slaapruimtes. Een collega kan dan meekijken.
- **Peutergroep:**
- Er zijn ramen naar de gang en naar de baby-dreumesgroep er naast, waardoor er op ieder moment iemand binnen kan kijken.

Bijlage 2: Het wennen op de baby-dreumesgroep

Het doel en de betekenis van het wennen

Uitgangspunt bij het wennen is dat het **kind samen met de ouder** went in de groep.

De wenperiode is geslaagd

- wanneer uw kind in samenwerking met u als ouders vertrouwd is geworden met de nieuwe omgeving en
- wanneer is gebleken dat er een begin is gemaakt met het opbouwen van een positieve relatie met de pedagogisch medewerkster en met de andere kinderen.

Pas wanneer uw kind de PM'er als vertrouwenspersoon accepteert zal het zich zonder u als ouder veilig voelen in de groep. Uw kind kan dan uit eigen initiatief gaan spelen, het zal met plezier eten en drinken en het zal zich over kunnen geven aan de slaap.

Hoe ziet het wenproces eruit?

1ste keer: duur: 30-60 min.

- PM'er heet ouder en kind welkom. Ouder en kind worden rondgeleid in de groepsruimte. PM'er laat aankleedtafel, slaapkamer, bed box/grond box zien.
- De ouder doet alle verzorgingshandelingen terwijl de PM'er de gewoontes tussen ouder en kind observeert. De ouder kan het kind verschonen ook al heeft het misschien geen vieze luier. De ouder kleedt het kind aan en uit.
- PM'er nodigt de ouder uit het kind in de bed- of grond box te leggen en vlak naast het kind te gaan zitten.
- PM'er vertelt wat ze het kind ziet doen en samen met de ouder kijkt ze intensief naar het kind.

2de keer : idem als eerste keer

3e keer duur: 30-60 min.

- Ouder legt kind in de armen van de PM'er. Ouder zegt: " ..... gaat je dragen en ik blijf in de buurt." PM'er zegt: "Nu lig je in mijn armen. Vandaag ga ik ook voor je zorgen."
- PM'er verschoont kind in bijzijn ouder / doet verzorgingshandelingen in bijzijn ouder.
- PM'er benoemt dat moeder het goed vindt.
- Moeder geeft haar toestemming aan de PM'er. Hiermee laat moeder aan het kind zien dat ze vertrouwen heeft in de PM'er

4de keer duur: 30-60 min. / of anderhalf uur.

- PM'er verschoont in bijzijn van ouder / doet verzorgingsmomenten en legt het kind in de bed- of grond box naast de ouder.
- De ouder kan nu ook even kort weg. Bijv. naar de wc.

5de en 6de keer duur: ochtend

- In deze fase van het wenproces zijn alle verzorgingsmomenten zijn aan de orde geweest. De PM'er heeft de verzorging van de ouder overgenomen.
- De ouder legt het kind te slapen terwijl de PM'er toekijkt.

- Na het slapen haalt de ouder het kind uit bed terwijl de PM'er toekijkt. De ouder gaat ook even weg. De ouder vertelt tegen het kind dat ze weggaat, evt. wat ze gaat doen en dat ze weer terugkomt. Ze vertelt ook dat de PM'er op het kind zal letten en zal verzorgen.
- PM'er troost het kind wanneer het moet huilen.

7de keer duur: ochtend

- De ouder gaat weg en komt pas terug als het kind geslapen heeft en veronderstelt wordt wakker te worden.
- Samen met de PM'er haalt ze het kind uit bed.

8ste keer

- Dit is de slotfase.
- De ouder is thuis of op het werk bereikbaar

Afronding wenperiode

Na 6 weken neemt de mentor contact op met de ouders om te praten over de ervaringen tijdens de wenperiode. De volgende vragen kunnen aan de orde komen: Hoe gaat het met jullie zelf; wat merk je aan je kind thuis en op de dagopvang; hoe vind je dat het gaat; wat zou je evt. anders willen en hoe dan?

Tenslotte

Alle tijd die in het wenproces wordt gestopt geven ouders, kind en PM'ers de gelegenheid om elkaar te leren kennen. Deze investering maakt dat **kind en ouder** zich vertrouwd gaan voelen met de PM'ers, de andere kinderen en de nieuwe omgeving. Het doel is dat een kind zich veilig voelt en daardoor onbezorgd kan spelen en zich kan ontwikkelen in de baby- dreumesgroep van de Wonderboom.

Bijlage 3: Dagritme van de baby-dreumesgroep

Vanaf het moment dat een kind gedurende de dag twee keer slaapt, dat is ongeveer vanaf 8 à 9 maanden, is er min of meer sprake van een groepsritme gedurende de dag. Wanneer een kind nog maar een keer slaapt is dat meestal na de lunch.

07.30 – 09.00 uur	Brengen door ouders
09.00 – 10.30 uur	Fruit eten + drinken Versjes/ liedjes (Taal, Sociaal-emotioneel, Motoriek(nabootsing, gebaren, Rekenvoorwaarden (delen-veel-weinig op-leeg)) Vrije bewegingsontwikkeling + spel in voorbereide omgeving
10.30 – 11.30 uur	Verschon (Sociaal/emotioneel, Taal, Motoriek (zelf proberen te doen of te helpen, op de trap klimmen) Slapen Jassen en schoenen aan (Motoriek, Taal, Sociaal-emotioneel) Buiten spelen (kinderen die 1 x slapen) (Sociaal-emotioneel, Motoriek, Taal)
11.30 – 13.00 uur	Lunch (Brood of warme groentehap) + drinken
13.00 – 15.00 uur	Verschon Slapen Vrije bewegingsontwikkeling + spel in voorbereide omgeving
15.00 – 15.30 uur	Tussendoortje + drinken
15.30 – 16.30 uur	Vrije bewegingsontwikkeling + spel in voorbereide omgeving
16.30 – 17.00 uur	Warme groentehap (baby's, op vraag van ouders) Evt. buiten spelen
17.00 – 18.30 uur	Ophalen door ouders (Sociaal-emotioneel, Taal, ouderbetrokkenheid)

Bijlage 4: Dagritme peutergroep (dagopvang)

VVE programma

Tijd	Ontwikkelingsgebied	Didactische / pedagogische werkvormen
8.45	<ul style="list-style-type: none"> Taal Sociaal-emotioneel Motoriek(nabootsing, gebaren) <i>Ouderbetrokkenheid</i>	Opening in de kring Versjes +liedjes in thema
9.00	<ul style="list-style-type: none"> Taal (liedjes, spreken, boekje lezen) Rekenvoorwaarden(bouwen, construeren) Sociaal-emotioneel 	Vrij spel+ kleine kring (zorgkinderen)
9.00	<ul style="list-style-type: none"> Grove motoriek Sociaal-emotioneel Rekenvoorwaarden 	Weekactiviteit: Maandag: klim/ klauter dag
	<ul style="list-style-type: none"> Sociaal-emotioneel Rekenvoorwaarden (klein, groot, delen) Fijne motoriek 	Dinsdag: Bak dag
	<ul style="list-style-type: none"> Fijne motoriek' Sociaal emotioneel Rekenvoorwaarden (delen verdelen veel, weinig) 	Woensdag; Appelmoes dag
	<ul style="list-style-type: none"> Grove motoriek Fijne motoriek Sociaal-emotioneel 	Donderdag: Tuindag
	<ul style="list-style-type: none"> Fijne motoriek Sociaal-emotioneel 	Vrijdag: Knutsel dag
10.30	<ul style="list-style-type: none"> Rekenvoorwaarden (opruimen, ordenen, selecteren) Grove motoriek(sjouwen kisten en planken) Sociaal emotioneel (samen) 	Opruimen
11.00	<ul style="list-style-type: none"> Taal Sociaal emotioneel 	VVE prentenboek
11.15	<ul style="list-style-type: none"> Sociaal-emotioneel Taal rekenvoorwaarden 	Eten +versjes +liedjes
11.45	<ul style="list-style-type: none"> Taal Grove motoriek(bewegingen) Fijne motoriek(hand-vingerspelletjes) 	Ochtendspel
12.00	<ul style="list-style-type: none"> Grove motoriek Sociaal/emotioneel 	Buitenspelen
13.00	<ul style="list-style-type: none"> Taal 	Afsluiting

	<ul style="list-style-type: none"> • Sociaal-emotioneel <i>Ouderbetrokkenheid</i>	
--	--	--

Peuterdagopvang : Middagprogramma;

Tijd	Ontwikkelingsgebied	Didactische / pedagogische werkvormen
13.00	<ul style="list-style-type: none"> • Sociaal/emotioneel • Taal 	Verschon Slapen
14.30	<ul style="list-style-type: none"> • Zie boven 	weekactiviteit
16.00	<ul style="list-style-type: none"> • Grote motoriek 	Buiten spelen/vrij spel
	<ul style="list-style-type: none"> • Rekendoelstellingen • Sociaal-emotioneel • Grote motoriek 	Opruimen
17.00	<ul style="list-style-type: none"> • Taal • Sociaal-emotioneel 	Boekje/verhaaltje
18.00/18.30	<ul style="list-style-type: none"> • Taal • Sociaal/emotioneel <i>Ouderbetrokkenheid</i>	Afsluiting/ophaalmoment

Bijlage 5: Dagritme peuterklas (peuterspeelzaal)

In de peutergroep wordt het VVE programma aangeboden volgens de volgende 5 ontwikkelingsgebieden: sociaal emotioneel, rekenen, taal, motoriek en kunstzinnige ontwikkeling.

Het kleine kind gaat nog helemaal op in de beleving van het moment en kent nog niet de ordenende structuur van de tijd. Daarom is het van belang om het kind enerzijds tegemoet te komen in zijn behoefte om in alle rust tijdens zijn spel de wereld te ontdekken en in zich op te nemen, en anderzijds van buitenaf een duidelijke structuur aan te bieden van ritme en regelmaat.

De dag heeft daarom een vast ritme en ziet er als volgt uit.

Tijd	Ontwikkelingsgebied	Didactische / pedagogische werkvormen
8.45	<ul style="list-style-type: none"> • Taal • Sociaal-emotioneel • Motoriek(nabootsing, gebaren) <i>Ouderbetrokkenheid</i>	Opening in de kring Versjes +liedjes in thema
9.00	<ul style="list-style-type: none"> • Taal (liedjes, spreken, boekje lezen) • Rekenvoorwaarden(bouwen, construeren) • Sociaal-emotioneel 	Vrij spel+ kleine kring(zorgkinderen)
9.00	-	Dagactiviteit
	<ul style="list-style-type: none"> • Fijne motoriek • Sociaal-emotioneel 	Knutselen, tekenen, schilderen, bakken, bewegingsspel, tuin
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Fijne motoriek' 2. Sociaal emotioneel 3. Rekenvoorwaarden (delen verdelen veel, weinig) 	
10.15	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rekenvoorwaarden (opruimen, ordenen, selecteren) 2. Grove motoriek(sjouwen kisten en planken) 3. Sociaal emotioneel (samen) 	Opruimen
10.30	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sociaal-emotioneel 2. Taal 3. rekenvoorwaarden 	Eten +versjes +liedjes
11.00	<ol style="list-style-type: none"> 1. Grove motoriek 2. Sociaal/emotioneel 	Buitenspelen
12:00-12.45	<ol style="list-style-type: none"> 1. Taal 2. Grove motoriek(bewegingen) 3. Fijne motoriek(hand-vingerspelletjes) <i>ouderbetrokkenheid</i>	Eten-kring

Bijlage 6 Scholing en deskundigheidsbevordering

Aansluitend op de visie van Wonderboom is een opleidingsplan ontwikkeld dat voorziet in het leggen van een stevige basis voor alle pedagogische medewerkers en permanente educatie in de vorm van vier jaarlijkse studiebijeenkomsten en maandelijkse intervisie tijdens vergaderingen (10 x per jaar).

1. Een degelijke basis

1.1 Basisopleidingen

Elke medewerker die een vaste aanstelling krijgt, gaat de volgende scholing volgen:

1. de tweejarige opleiding pedagogie voor het jonge kind (0-7) ;
2. cursus begeleiders BSO;
3. begeleiding van nieuwe pedagogisch medewerksters op de baby en dreumes-groep vanuit de visie van Emmi Pickler door een medewerkster die bevoegd Emmi Pickler pedagoog is.

In het functioneringsgesprek dat aan een vaste aanstelling voorafgaat, peilt de manager de bereidheid van de medewerker zich in de pedagogie (antroposofisch mensbeeld en Emi Pickler) te laten scholen.

1.2 Permanente educatie

Pedagogisch medewerkers met VE certificaat:

Wonderboom/Regenboog een koppeling tussen de onderste vier zintuigen en de vijf ontwikkelingsgebieden uit het VVE programma.

Het doel van deze middagen is ten eerste om de antroposofie te verankeren in het VVE programma. Ten tweede om het VVE programma in de voor- en de vroegschool te verdiepen en te borgen. Vier studiemiddagen met dit onderwerp zijn in 2022 georganiseerd, in 2023 hebben allen het certificaat behaald na de drie laatste bijeenkomsten.

Baby/dreumesgroep

Vier praktische studiebijeenkomsten (of coaching gesprekken) voor de baby-dreumesgroep, begeleid door een terzake geschoolde medewerker over de Emmi Pickler pedagogiek: vanaf 10 april 2024 wordt dit georganiseerd.

BSO

Vier praktische studiebijeenkomsten (avonden) ter verdieping van werken vanuit het antroposofisch mensbeeld /dan wel buitenspel onder leiding van een ter zake geschoolde eigen medewerker dan wel een zzp'er.

1.3 Intervisie

In de maandelijkse vergaderingen vindt altijd intercollegiale raadpleging over kinderen dan wel een kinderbespreking plaats. Beide kunnen op verzoek onder leiding van de VVE-coördinator plaatsvinden.

Omdat dit onder vergadertijd plaats vindt, zijn hier geen verletkosten aan verbonden, wel taakuren voor de VVE-coördinator.

2. Coaching:

Iedere PM-er heeft recht op jaarlijkse coaching. De coaching bedraagt 10 uur per Fte. De Fte wordt op 1 januari vastgesteld

3. Taalniveau 3F

Alle medewerkers zijn aantoonbaar geschoold op taalniveau 3F. Nieuwe medewerkers, ook zij die een tijdelijke aanstelling krijgen, krijgen deze scholing aangeboden.

4. Kinder-EHBO / BHV

Volgens de wet: “Tijdens de opvang is minimaal 1 volwassene aanwezig met een kinder-EHBO-certificaat. Er geldt: De volwassene met een EHBO-diploma of BHV-diploma hoeft geen pedagogisch medewerker te zijn. Een geldig kinder-EHBO-certificaat behaald tijdens een BHV-cursus is ook voldoende.”

We volgen met álle medewerkers jaarlijks de herhalings-cursus kinder-EHBO, in de vorm van een cursus op locatie.

Bijlage 7: Stagebeleid

Afspraken stages

- Per jaar hebben we één stagiaire/afstudeerder
- Beschikbaarheid moet minimaal 16 uur per week zijn
- Stagiaires van de volgende opleidingsvarianten:
  - o Volwassen opleiding (bv. Variva), MBO niveau 3 en 4.
  - o MBO niveau 3 en 4: BOL en BBL
  - o HBO, alleen pedagogiek.
- Géén eerstejaars, geldt voor alle opleidingsvarianten.

Begeleidingsuren door de PM'er

- 1 uur per week per stagiaire, als er twee PM'ers de stagiaire begeleiden dan wordt dit uur verdeeld.
- Begeleiding = arbeid. Registreren in urenportaal.
- Als er extra gesprekken zijn met BPV examinator of andere begeleiders van de opleiding dan komt deze tijd erbij naast het reguliere begeleidingsuur.

Stage- sollicitatiegesprek

- Aanmeldingen komen het hele jaar door. Aanmelders krijgen een ontvangstbevestiging met de mededeling dat we in april kandidaten gaan selecteren.
- Deze aanmeldingen worden in de maanden maart en april verzameld.
- Inhoud gesprek:
  - o Grondhouding stagiaire
  - o Stagiaires hebben nooit alleen contact met ouders, altijd met een PM'er.
  - o Duidelijkheid krijgen over de onderdelen van de stage (observatieperiode, opdrachten etc)
  - o Duidelijkheid krijgen over de richtlijnen/eisen die er door de opleiding aan de stagebegeleider worden gesteld

Voorwaarden aan stages - Wonderboom breed

- Beoogde groep moet stabiel zijn
- Personele bezetting moet ook stabiel zijn

Welke groep komt wel/niet in aanmerking voor een stagiaire

- De groep die de voorgaande twee jaren een stagiaire hebben gehad komen in principe niet in aanmerking
- Zie voorwaarden aan stages – Wonderboom breed

Vrijwilligers:

In sommige gevallen is er een vrijwilliger op de groep als ondersteuning van de PM-er. In geval van een structurele inzet beschikt de vrijwilliger over een geldig VOG. De vrijwilliger verleent hand – en spandiensten, staat nooit alleen op de groep en is ondersteunend en draagt geen (eind-) verantwoording.

Taken stagiaires

Vastgelegde criteria voor formatieve inzet –

Leerlingen van de BOL-opleiding (SPW 3 of 4) gaan naar school en moeten daarnaast een aantal blokken stage lopen. Medewerkers in opleiding die een BOL-traject volgen, staan boventallig op de groep, dus naast gediplomeerde pedagogisch medewerkers. Incidenteel (uitsluitend in geval van ziekte van vaste medewerkers of vakantie van de student/ stagiaire) of tijdens het afleggen van de proeve van bekwaamheid als onderdeel van de opleiding kan de stagiair als volwaardig pedagogisch medewerker worden ingezet. Tijdens deze inzet staan pedagogisch medewerkers in opleiding nooit alleen op de groep. De BOL-er kan niet in het eerste leerjaar worden ingezet (hier worden geen uitzonderingen op gemaakt).

- Leerlingen van de BBL-opleiding hebben bij ons een werk-leerovereenkomst, zij zijn pedagogisch medewerker in opleiding en gaan daarnaast één keer in de week naar school. Zij hebben een arbeidsovereenkomst voor de duur van de opleiding.

In het eerste leerjaar van de opleiding kan er sprake zijn van een oplopende formatieve inzet tot 100%, waarbij 100% na het eerste half jaar kan worden bereikt en geen formatieve inzet tijdens de proeftijd plaatsvindt. De werkgever stelt de mate waarin iemand zelfstandig als pedagogisch medewerker op de groep kan werken vast op basis van informatie van de begeleider vanuit de opleiding en BBL-begeleidster. Het tweede jaar is elke BBL-er 100% inzetbaar. Dit staat beschreven in het CAO Branche Kinderopvang Nederland (BKN). Organisatie van de beroepspraktijkvorming

Taken en verantwoordelijkheden BBL-medewerker De stagiaire van de BBL opleiding wordt binnen ons kindercentrum gezien als pedagogisch medewerker in opleiding en ontvangt daarbij dezelfde informatie als de gediplomeerde pedagogisch medewerkers.

Zij worden opgeleid tot zelfstandige competente medewerkers. Afhankelijk van de vorderingen c.q. competenties van de stagiaire en de omgevingsfactoren worden zij geleidelijk aan ingezet als 2e of 3e kracht in een groep

. • Globaal kan daarbij het volgende opbouwsysteem gehanteerd worden: In het eerste opleidingsjaar 0-50% In het tweede opleidingsjaar 50-100% In het derde opleidingsjaar 100%

Als de opleiding een maatwerktraject is dan zal de inzet van 0 tot 100% evenredig verdeeld zijn aan de lengte van de opleiding

Op grond van de Regeling Wet kinderopvang geldt dat maximaal een deel, op dit moment een derde (33 procent), van het totaal minimaal aantal op een locatie in te zetten beroepskrachten mag bestaan uit pedagogisch medewerkers in ontwikkeling, student-werknemers en stagiairs.

Coördinerend Taken Als BBL-medewerker houd je je bezig met de begeleiding, verzorging en ontwikkeling van kinderen in de leeftijd van 0 - 12 jaar, zowel individueel als in groepsverband. Zelfstandig voor de groep staan:

- Het creëren van een warme en veilige omgeving en verantwoordelijkheid dragen voor de veiligheid van de omgeving

- Kinderen stimuleren positief bij te dragen aan de groepsfeer Ingrijpen en bemiddelen bij conflicten Kunnen improviseren bij onverwachte situaties en aanpak bedenken
- Actief inspelen op wat het kind aangeeft en daarbij rekening houden met zijn behoeften en mogelijkheden Spelactiviteiten in verschillende situaties toepassen Meerdere activiteiten tegelijk verrichten en overzicht houden
- Plannen en organiseert de voorbereiding van jaarfeesten.
- Observeren van individuele kinderen, gebruik maken van een observatielijst
- Aandacht verdelen over kinderen individueel en groepjes kinderen Ontwikkeling volgen en eventuele afwijkingen signaleren
- Signaleren van taal- en ontwikkelingsachterstand en dit aankaarten denken en handelen reflecteren Spelenderwijs stimuleren van de cognitieve, sociaal-emotionele, motorische ontwikkeling
- Hygiëne in acht nemen, verschonen, ondersteunen bij zindelijkheid
- Literatuur lezen, informatie en ideeën van collega's gebruiken
- Bereid zijn zich te blijven ontwikkelen door middel van het volgen van cursussen Informatie uitwisselen tussen de pedagogisch medewerkers
- Contact onderhouden met ouders en een vertrouwensband met hen opbouwen Gesprekken voeren met ouders Bijhouden van persoonlijke schriftjes van kinderen Overdracht geven aan de ouders en/of verzorgers
- Huishoudelijke activiteiten verrichten en materialen beheren
- Schoonhouden van de groep

Verantwoordelijkheden van de stagiaire:

Verantwoordelijk voor professionele instelling en aanpak op werkplek Verantwoordelijk om te werken volgens de opgestelde protocollen, werkinstructies en inventarisatielijsten veiligheid en gezondheid

Verantwoordelijk voor een nette groep en omgeving van de kinderen.

Verantwoorden aan de aangewezen BBL-begeleidster en directeur.

Volgen van alle lessen op de onderwijsinstelling.

Het tijdig maken van de door de onderwijsinstelling opgegeven opdrachten en deze bespreken met de BBL-begeleidster.

Aanwezig zijn bij een begeleidingsgesprek met de BBL-begeleidster; ontwikkelpunten noteren en eraan werken; na twee weken evalueren.

Aanwezig zijn bij de beoordelingsgesprekken met school.